

Kela|Fpa[®]

Hallituksen esitys eduskunnalle Kelan tietojenvaihtoa koskevan lainsäädännön muuttamiseksi

HE 49/2026

Johtava asiantuntija Suvi Onninen

Yleisiä huomioita

- Kela kannattaa esitettyjä muutoksia, joilla arvioidaan olevan merkittävä vaikutus asiakkaille ja Kelalle.
- Esitetyt muutokset helpottaisivat ja sujuvoittaisivat Kelan asiakkaiden asiointia, tehostaisivat etuuksien toimeenpanoa ja tuottavuutta, vähentäisivät etuusmenoja sekä edistäisivät Kelan kokonaisdigitalisaatiota.
- Kelalla on jo nykyisin oikeus saada asiakkaalta välttämättömät tiedot etuuskäsittelyyn, joten Kelan tietosaantioikeudet eivät laajentuisi. Esitetyt muutokset koskisivat tiedonsaantitapaa.
- Hallituksen esityksen ehdotusten kustannussäästöjen arvioidaan olevan yhteensä vuosittain noin 11,6 miljoonaa euroa, josta pankki- ja tilitietomuutoksen vuotuinen kustannussäästö Kelan toimintamenoihin olisi 5,5 miljoonaa euroa ja säästö etuusmenoihin olisi 3,6 miljoonaa euroa.

Asiakkaan pankki- ja tilitiedot sähköisesti suoraan rahalaitoksilta pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmän kautta

- Kela saisi etuuden käsittelyyn välttämättömiä tili-, saldo- ja varallisuustietoja suoraan pankilta.
 - Asiakkaat toimittavat nykyisin toimeentulotuen ja asumisen tukien etuuskäsittelyssä välttämättömät tiedot Kelaan itse -> Kelan tiedonsaantioikeus ei tällä muutoksella laajentuisi nykyisestä.
 - Muutos helpottaisi ja sujuvoittaisi asiakkaiden asiointia sekä tehostaisi Kelan päätöksentekoa.
 - Muutos vähentäisi liikamaksujen syntymistä ja takaisinperintää sekä ehkäisisi mahdollisia väärinkäytöksiä.
- Kela saisi suoraan pankilta myös tilitapahtumatiedot.
 - Asiakas voisi käyttää kielto-oikeuttaan ja nykyiseen tapaan toimittaa tiliotteet itse Kelalle.
 - Kelan tekemän sähköisen kyselyn avulla tiliotteiden toimittamiseen liittyvät hakemisen työvaiheet jäisivät asiakkaalta kokonaan pois ja myös hakemuksen käsittelyaika Kelassa lyhenisi, kun lisäselvityspyynnot jäisivät tältä osin tarpeettomiksi. Tietoturva ja tietosuoja paranisivat merkittävästi.
 - Asiakkaan itse toimittamien tietojen osalta Kelalla olisi nykyiseen tapaan oikeus tarkistaa tiedot pankilta mahdollisen väärennysepäilyn yhteydessä.
- Esityksellä arvioidaan olevan 5,5 miljoonan euron vuosittainen kustannussäästö Kelan toimintamenoihin ja 3,6 miljoonan euron vuosittainen kustannussäästö etuusmenoihin.

Tiliotekyselyn pilotti

- Keväällä vuonna 2021 Kela pilotoi OP-pankkiryhmän kanssa toimeentulotukiasiakkaiden tiliotekyselyä, jossa teknisenä ratkaisuna oli suojattu sähköposti + ohjelmistorobotti.
- Pilotilla haluttiin seurata ja arvioida mm. seuraavaa: asiakkaiden suhtautumista Kelan mahdollisuuteen hakea tiliotteet suoraan pankista ja palvelun hyödyllisyyttä ja käyttäjäkokemuksia. Yli 80 % 73:sta puhelimitse kontaktoidusta asiakkaasta piti pilottia hyvänä ja antoi suostumuksensa tiliotteiden pyytämiseen suoraan pankista. Asiakkaat kokivat, että palvelu helpotti asioiden hoitoa ja asiointia Kelassa.
- Pilotin teknistä ratkaisua ei pidetty kestäväenä. Kahdenkeskisen rajapinnan rakentaminen jokaisen pankin kanssa erikseen ei olisi tarkoituksenmukaista. Myös mahdolliset pankin veloitukset tietojen luovuttamisesta rajapinnan kautta olisivat aiheuttaneet Kelalle merkittävän kustannuksen vuositasolla.

Kiitos

Kela|Fpa